

ler blot vil sætte sig ind i baggrunden af moderne politisk historie. Sammenholdt med Thorsens bog, viser den også, hvordan det at være medlem af Folketinget har ændret sig i det forholdsvis korte tidsrum.

Vagn Dybdahl

Palle Lauring: *Brydningstid. Erindringer 1930-46*. (Gyldendal, 1992). 316 s.

Den store og meget læste historieskriver fortsætter barndoms- og de helt unge års erindringer. Det første bind kom under titlen »To verdener« i 1989. Fortsættelsen kunne for indholdets skyld udmærket være kommet under samme titel: det er også to verdener, som her er emnerne: seminarietid i Haderslev 1930-35 og ung lærer i København fra 1935.

Det er næppe nødvendigt at sige, at bogen er skrevet fint, og at læseren skal være sjældent uinteresseret for ikke at optages af bogen. Det ville være vel meget at sige, at den ikke handler om brydninger i Laurings personlige udvikling; men den er meget fri for direkte elementer i personudviklingen, og når de kommer med, er det som hovedregel episoder, som i lige så høj grad er glimt, der er almindelig tidshistorie; episoderne udnyttes således, at de er meget belysende for de to hovedtemaer.

Når det gælder seminariet, er det centrale ikke seminarieuddannelse som helhed. Det, der er, er gode signalement af Haderslev, af livet i pensionater, af studerendes boligforhold (det meste af tiden boede Lauring på skolens kollegium) og -indretning, boghandlernes funktion, konditoribesøg, kammeratliv m.m. Der er også udenlandsrejser under højst beskedne forhold, glæden over kvaliteten af datidens camembert, sportens ringe betydning – også i seminarie-

uddannelsen. Markant er også karakteristikken af de små provinsseminarier, der havde meget fælles med landbrugsskolerne og for så vidt også de to universiteter i kraft af deres lidenhed og deres dengang markante afsondrethed fra det øvrige samfund og dermed skabte en »korpssånd«, der prægede de fleste for livet.

Seminariets forstander (1926-37) var litteraturhistorikeren Georg Christensen. Mens Lauring som hovedregel ikke bringer større personskildringer, får Georg Christensen megen plads. I to-tre tiår indtog han også en fremskudt plads som litteraturhistoriker, men i offentligheden først og fremmest som en central skikkelse i uddannelsesdebatten og i mange henseender og på flere niveauer prægede han reformerne ud fra sine – som det hed – progressive synspunkter. Lauring holder sig til, hvordan han virkede som forstander for det »kommunistiske« seminarium. Gemt mange enkeltteksempler gives en række nuancer til belysning af Georg Christensens personlighed, som der ikke er blevet plads til i samtidens eller eftertidens billede af Georg Christensen, men som gør billedet af ham mere facetteret.

Lærertiden i København er mindre alment oplysende. Der gives et udmærket indtryk af ansættelsesforholdene og inspektørernes magtfulde position, mens selve undervisningens form og indhold kun strejfses. Der er i al deres korthed gode stykker om den sociale nød, og præcise småglimt af et lærerpars bestræbelser på at etablere sig efter tidens »repræsentative« idealkrav i den socialgruppe, de ilhørte. Der er også bidrag til belysning af Laurings tilsyneladende idiosynkratiske holdning til administration og kontorfolk; her er den ro og afbalancerede livsklogskab, der ellers kendetegner bogen, helt borte.

Vagn Dybdahl